

Darasa la **2**

Kitabu cha hadithi **2**

Kiswahili

- ★ **Mama Mzee na Nguruwe**
- ★ **Juma na Sungura**

Tusome Early Literacy Programme

Mama Mzee na Nguruwe

Mwandishi: **Nashera Ara Kodawa**

Mchoraji: **Bonface Andala**

Hapo zamani za kale palikuwa na mama mzee. Mama mzee aliishi peke yake katika kibanda kidogo.

Siku moja, mama mzee alienda msituni kutafuta kuni.

Alipokuwa akirudi nyumbani, aliokota kipande cha dhahabu.

Alifurahi sana akasema, “Nina bahati sana. Nitaenda sokoni nimnunue Nguruwe.”

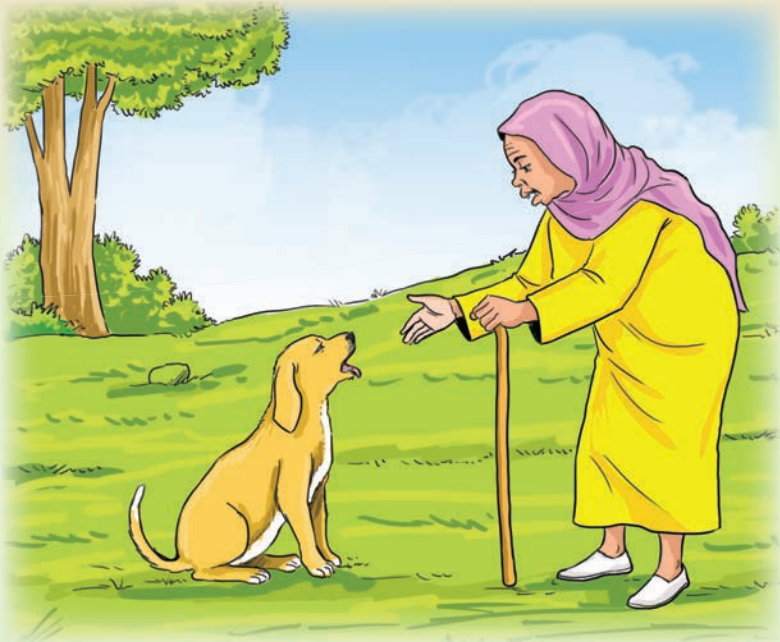
Mama mzee alienda sokoni na kubadilisha kile kipande cha dhahabu.

Alipewa Nguruwe mkubwa.

Mama mzee alipofika mtoni akirudi nyumbani, yule Nguruwe alikataa kuvuka mto.

Mama mzee aliomba usaidizi wa Mbwa aliyetokea kichakani, “Mbwa, nakuomba umuume huyu Nguruwe avuke mto. Amekataa kuvuka daraja na hivyo atanifanya nichelewe kufika nyumbani.” Mbwa alikataa kumuuma Nguruwe.

Mama mzee alirudi nyuma kutafuta usaidizi na akaona Fimbo. Akasema, “Fimbo, Fimbo, naomba unisaidie kumchapa Mbwa. Amekataa kumuuma Nguruwe. Nguruwe amekataa kuuvuka mto. Na mimi nitachelewa kufika nyumbani.” Fimbo ikakataa kumchapa Mbwa.

Mama mzee akaendelea kutembea na akaona Moto. Akasema, “Moto, Moto, naomba unisaidie kuichoma Fimbo. Fimbo imekataa kumchapa Mbwa. Mbwa amekataa kumuuma Nguruwe, Nguruwe amekataa kuuvuka mto. Na mimi nitachelewa kufika nyumbani.” Moto ukakataa kuichoma Fimbo.

Mama mzee akaenda akakutana na Maji. Akasema, “Maji, Maji, naomba unisaidie kuuzima Moto. Moto umekataa kuichoma Fimbo. Fimbo imekataa kumchapa Mbwa. Mbwa amekataa kumuuma Nguruwe. Nguruwe amekataa kuuvuka mto. Na mimi nitachelewa kufika nyumbani.” Maji yakakataa kuuzima Moto.

Mama akaenda akakutana na Mbuzi. Akasema, “Mbuzi, Mbuzi, naomba unisaidie kuyanywa Maji. Maji yamekataa kuuzima Moto. Moto umekataa kuichoma Fimbo. Fimbo imekataa kumchapa Mbwa. Mbwa amekataa kumuuma Nguruwe. Nguruwe amekataa kuuvuka mto. Na mimi nitachelewa kufika nyumbani.” Mbuzi akakataa kuyanywa Maji.

Mama mzee akaendelea na safari yake na akakutana na Kamba.

Akasema, “Kamba, Kamba, naomba unisaidie kumfunga Mbuzi. Mbuzi amekataa kuyanywa Maji. Maji yamekataa kuuzima Moto. Moto umekataa kuichoma Fimbo. Fimbo imekataa kumchapa Mbwa. Mbwa amekataa kumuuma Nguruwe.

Nguruwe amekataa kuuvuka mto. Na mimi nitachelewa kufika nyumbani.”

Kamba ikakataa kumfunga Mbuzi.

Mama mzee akaendelea kutembea na akakutana na Panya. Akasema, “Panya, Panya, naomba unisaidie kuitafuna Kamba. Kamba imekataa kumfunga Mbuzi. Mbuzi amekataa kunywa Maji. Maji yamekataa kuuzima Moto. Moto umekataa kuichoma Fimbo. Fimbo imekataa kumchapa Mbwa. Mbwa amekataa kumuuma Nguruwe. Nguruwe amekataa kuuvuka mto. Na mimi nitachelewa kufika nyumbani.” Panya akakataa kuitafuna Kamba.

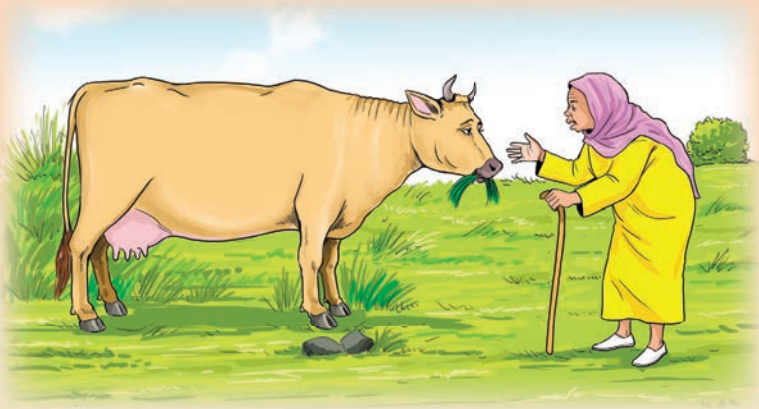

Mama akaendelea kutembea na akakutana na Paka. Akasema, “Paka, Paka, naomba umle Panya. Panya amekataa kuitafuna Kamba. Kamba imekataa kumfunga Mbuzi. Mbuzi amekataa kuyanywa Maji. Maji yamekataa kuuzima Moto. Moto umekataa kuichoma Fimbo.

Fimbo imekataa kumchapa Mbwa. Mbwa amekataa kumuuma Nguruwe. Nguruwe amekataa kuuvuka mto. Na mimi nitachelewa kufika nyumbani.” Paka akamwambia mama, “Hiyo kazi nitaifanya lakini kwanza unipe maziwa.

Mama mzee akaenda akakutana na Ng'ombe. Akasema, "Ng'ombe, Ng'ombe, naomba unisaidie maziwa nimpe Paka. Paka amekataa kumla Panya. Panya amekataa kutafuna Kamba. Kamba imekataa kumfunga Mbuzi. Mbuzi amekataa kuyanywa Maji. Maji yamekataa kuuzima Moto. Moto umekataa kuichoma Fimbo. Fimbo imekataa kumchapa Mbwa. Mbwa amekataa kumuuma Nguruwe. Na mimi nitachelewa kufika nyumbani." Ng'ombe akamruhusu mama mzee kukama maziwa.

Mama mzee akachukua maziwa na kumpelekea Paka. Paka alipokunywa maziwa akashiba, akaanza kumfukuza Panya. Panya akaanza kukimbiza Kamba. Kamba ikaanza kumfukuza Mbuzi. Mbuzi naye akakimbilia Maji. Maji yakaanza kuufuata Moto. Moto ukaanza kuitafuta Fimbo. Fimbo ikaanza kumfukuza Mbwa. Mbwa akaanza kumfukuza Nguruwe.

Nguruwe akauvuka mto kwa haraka na yule mama mzee akafika nyumbani mapema.

Maswali

1. Mama mzee alienda msituni kutafuta nini?
2. Mama Mzee aliokota nini alipokuwa akirudi nyumbani?
3. Mama Mzee alienda sokoni kununua nini?
4. Kwa nini Mama Mzee alitaka fimbo imchape Mbwa?
5. Ni nani aliyemsaidia Mama Mzee?

Juma na Sungura

Mwandishi: Flavia Nanzala

Mchoraji: Bonface Andala

Hapo zamani paliishi mzee mmoja aliyeitwa Musa. Musa aliishi na mkewe na mwanawe aliyeitwa Juma. Juma alikuwa kijana aliyependa sana kucheza. Hata hivyo, mara nyingi Juma hakuyasikiza kwa makini maagizo ya wazazi wake.

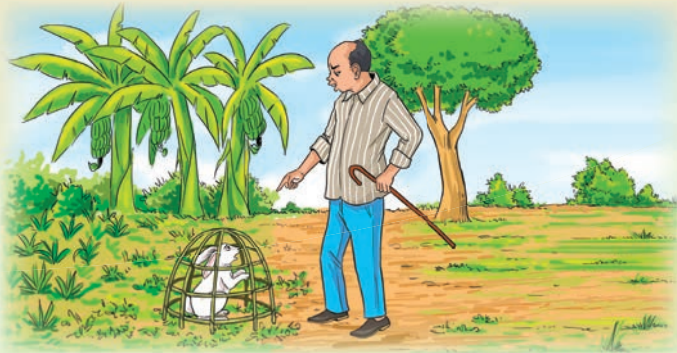
Mzee Musa alikuwa na shamba kubwa la njugu. Siku moja alienda shambani mwake kuvuna njugu. Alishangaa kupata kuwa njugu zilikuwa zimeng'olewa upande mmoja.

Baada ya kuwaza la kufanya, Mzee Musa aliamua kuweka mtego shambani ili amnase mwizi wa njugu zake. Baada ya kuweka mtego, mzee Musa alirudi nyumbani.

Siku iliyofuata, Musa na mwanawe Juma walielekea shambani. Walipofika, Juma alipanda juu ya mti wa mapera kuchuma mapera.

Mzee Musa naye alienda moja kwa moja hadi pale alipoweka mtego. Lo! Kumbe mwizi alikuwa Sungura. Sungura alikuwa amenaswa kwenye mtego. Sungura alimtazama Mzee Musa kwa jicho la huruma. Sungura alimuomba msamaha.

Mzee Musa alichukua kiboko na kuanza kumcharaza Sungura. Kisha alimchukua Sungura na kumweka ndani ya gunia.

Alimuita Juma na kumwambia,
“Mpeleke huyu Sungura
nyumbani. Mwambie mama apike
kitoweo kitamu cha jioni.” Juma
hakuyasikiza maagizo ya baba
yake kwa makini. Kwani alikuwa
akiwalenga ndege mtini.

Juma alichukua gunia lenye
Sungura na kuelekea nyumbani.
Njiani Sungura alimwuliza Juma,
“Je, ulisikiza vizuri maagizo ya
baba yako?”

“Alisema, umwambie mama yako amchinje jogoo mkubwa. Akimaliza kutayarisha kitoweo, ampe mgeni ale kisha apumzike.” Juma alimshukuru Sungura kwa kumkumbusha aliyosema babake.

Walipofika nyumbani, Juma alimpa mama yake maagizo hayo ya Sungura. Mama yake alitayarisha chakula akampa Sungura akala. Baada ya kula, Sungura akatoroka.

Baba aliporudi alisema apakuliwe kitoweo. Alishangaa, kwani alitarajia kula nyama ya Sungura. Mama alipomweleza maagizo ambayo Juma alimpa, Musa alikasirika sana. Alimuadhibu vikali mwanawe Juma. Tangu siku hiyo Juma husikiza kwa makini maagizo anayopewa.

Maswali

1. Baba yake Juma alitwa nani?
2. Mwizi wa njugu alikuwa nani?
3. Baba yake Juma alimuweka Sungura wapi?
4. Baba yake Juma alitaka Sungura afanyiwe nini?
5. Kwa nini Musa hakuyasikia maagizo ya baba yake kwa makini?

Darasa la 2

Kitabu cha hadithi 2

★ Mama Mzee na Nguruwe

★ Juma na Sungura

Vitabu vya hadithi vya **Tusome** vimeandikwa kwa ustadi wa hali ya juu ili kusaidia kuinua kiwango cha kusoma kwa wanafunzi wa darasa la 1 na la 2. Hadithi hizi zinawapa wanafunzi nafasi ya kufurahia hadithi na kuinua uelewa wa hadithi nje ya masomo ya kawaida darasani. Vitabu hivi vinaweza kutumiwa na yeyote anayejifunza Kiswahili. Tunashukuru kwa usaidizi wa SIL LEAD kwa mchango wao katika kuandika hadithi hizi. Ili kusaidia katika juhudi hii, hadithi hizi zimeandikwa kwa kuzingatia yafuatayo:-

- Lugha rahisi kwa wanafunzi na sentensi zenye urefu unaofaa,
- Picha za kuvutia ambazo hazielezi hadithi kikamilifu lakini zinamwezesha msomaji kusoma zaidi ili aelewe hadithi,
- Hadithi za kufurahisha zenye maudhui na dhamira ambazo msomaji anayeanza kusoma ataweza kulinganisha na maisha yake ya kila siku,
- Vichwa vya hadithi ambavyo vinamwezesha msomaji kutabiri.

Hadithi katika msururu huu ni:

- Darasa la 1:**
- ▶ Fisi Mjinga **na** Chura na Kiboko
 - ▶ Mchezaji Banda **na** Kisa cha Simba na Mbuni
 - ▶ Faida za Ng'ombe **na** Siku za Wiki
 - ▶ Kwa nini Mzee Kobe ana magamba **na** Jitu la Mtoni

- Darasa la 2:**
- ▶ Shujaa Musa **na** Mnyama Nimpendaye
 - ▶ Mama Mzee na Nguruwe **na** Juma na Sungura
 - ▶ Fisi na Mbuzi **na** Kuku na Mwewe Wakosana
 - ▶ Sababu ya Paka Kupenda Kukaa Jikoni **na** Kwa nini Twiga ana Shingo Ndefu
 - ▶ Safari ya Mombasa **na** Masaibu ya Musa

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UKaid
from the British people

Kitabu hiki kimechapishwa kwa ufadhili kutoka kwa Shirika la maendeleo ya kimataifa la Marekani (USAID/Kenya) na Idara ya maendeleo ya kimataifa ya Uingereza (DFID/Kenya) kupitia mradi wa Tusome Early Grade Reading Activity.